

נושא השיעור: ט"ו בשבט

בהשראת השיר "איך זה להיות עץ?" / דתיה בן דור

גיל התלמידים: כיתות א'-ו'.

אוכלוסיית יעד: חינוך מיוחד (ASD)

משך הזמן: יחידת הוראה אחת (45 דק') עד שתיים.

שמות היצירות ויוצריהם: "איך זה להיות עץ?" / דתיה בן דור, בחירות מוסיקליות לבחירת המורה.

עזרים: מומלץ להכין כרטיסיות עם צמדי מילים מתוך השיר

מטרות השיעור

- לפתח את היכולת התלמידים להביע עצמם בתנועה.
- להכיר את השיר "איך זה להיות עץ" והמושג "האנשה" בשיר תוך התייחסות למעלות האדם ולהערכה עצמית חיובית.
- לפתח מודעות לתנועה בחלל.

הנחיות למורה:

מערך זה משתמש בטקסט כהשראה לפעילות תנועתית מחולית, באמצעותו ניתן להעביר מסרים ערכיים בנוגע לתפיסות קיימות של התלמידים. לתלמידי החינוך המיוחד מומלץ להשתמש בהקרנת סרטון המתאר ויזואלית את תוכן השיר כדי לעזור להם להבין את הדיאלוג המתקיים בין הילד לעץ. לאחר קריאה/צפייה ראשונה מומלץ להדגיש את היתרונות ולא להתמקד בחסרונות בשיח בין הדמויות בשיר. ניתן להשתמש בכל שלבי המערך או בחלק ממנו, להתייחס לעומק השאלות המוצגות בטקסט ולפרוס את הפעילות המוצאת לאורך מספר שיעורים, בהתאם לגיל ולרמת תפקוד התלמידים.

מהלך השיעור/הפעילות:

- המורה תציג את נושא השיעור: ט"ו בשבט הוא חג לצומח. זהו ראש השנה לאילנות, בו העצים מחדשים את הפריחה שלהם והפירות מתחילים להבשיל.
- המורה תקריא את השיר "איך זה להיות עץ" מאת דתיה בן דור ותתייחס להצגת המושג "האנשה" - התייחסות לחפץ או צומח כאילו הוא איש, אדם.

3. המורה תעודד שיח קבוצתי באמצעות שאלות הקשורות בשיר: מהם יתרונות וחסרונות בלהיות עץ? איזה דמויות מופיעות בשיר? מדוע ילד החליט לנטוע עץ? מה קשר בין השיר לחיינו?
- יש לכתוב על הלוח את תשובות התלמידים. לגילאים הנמוכים מומלץ להכין מצגת, בה ניתן לראות את הדמויות המשתתפות בטקסט ואת חלק מהתשובות המצופות מהתלמידים לענות, בשקפים נוספים במצגת.
3. המורה תקרין בכל פעם דמות אחת מתוך הטקסט ובהתאם אליה, ינסו התלמידים לנוע במרחב באופן מאולתר. ניתן בכל פעם לאפשר לתלמיד.ה אחד.ת להדגים תנועותיהם ושאר התלמידים ינסו להתחקות אחר תנועות המדגימים.
4. המורה תיתן הנחיות שונות לאלתור בתנועה תוך התייחסות למרכיבי המחול:
רמות גובה, מהירויות משתנות, שינוי חזיתות וכד', המדמים את "מצב" העץ במהלך השיר (תקוע, נטוע, לנוד, לנוע, פרפרים נושקים, רוח מלטפת, טללים יורדים, שומר על שנתם).
5. המורה תחלק לכל תלמיד תפקיד (דמות מהשיר), תקרין את סרטון השיר ותבקש מהתלמידים לנוע בהתאם לזמן בו הדמות שלהם מופיעה.
- ניתן לחלק לכל תלמיד כרטיסיות עם הדמות ו/או צמדי מילים מהכרטיסיות שהכנו מבעוד מועד.
 - בהתאם לרמת תפקוד ויכולת התלמידים ניתן לאפשר לתלמידים לבנות קטע תנועתי המציג שורות מתוך השיר, כגון "אדמה נושמת", "פרפרים נושקים", "מאזין לדממה", "פירות מתבשלים", "רוח מלטפת", "תקוע כל השבוע" "נטוע". (מומלץ להשתמש בכרטיסיות שהוכנו מבעוד מועד). ניתן לאפשר למי שרוצה להציג את הקטע התנועתי במליאה.
6. דיון ורפלקציה – שאלה אחת לבחירה:
- ❖ איך זה הריש "להיות עץ"? הרגשתם תקועים או נטועים? כיצד היה לכם יותר נעים/נוח לנוע?
 - ❖ האם הבנת משמעויות הטקסט עזרה לכם במציאת תנועה ביתר קלות לדמות מהשיר או שזה הקשה עליכם?

קישור/משפט/דוגמה לפעילות:

- ❖ "[איך זה להיות עץ?"/"דתיה בן דור](#)" - מילים
- ❖ "[איך זה להיות עץ?"/"דתיה בן דור](#)" - שיר

היבטים מתכנית הלימודים

ערך: חיבור לטבע ולצומח הארץ ישראלי, חינוך לסבלנות, ביטוי אישי בתנועה.
מעורבות: התלמידים לוקחים חלק פעיל ביצירה אישית וקבוצתית במהלך השיעור
מיומנויות למידה: פרשנות והערכה, חשיבה יצירתית ומסוגלות עצמית.
רכיבי ליבה מהתכנית: ידע גוף וטכניקה, פרשנות והערכה, חברה ותרבות, איכות חיים.

- מערך השיעור מופנה לכלל המינים